

Editörden

İnsanoğlu eşyayı tanıma, gözlemlleme ve bilmediklerini araştırıp öğrenme ve öğrendiklerini aktarma yeteneği ile yaratılmıştır. Bu sebeple insanlar bilmedikleri konuları anlayıp kavramak isterler. Önceleri varlık üzerine yoğunlaşan bilme isteği, modern çağda kendi üzerine dönmüş ve epistemoloji ortaya çıkmıştır. Türkçede bilgi teorisi veya bilgi felsefesi olarak karşılanan epistemoloji, bilginin mahiyeti, kaynağı, imkanı, sınırları, doğruluğu ve yöntemi sorunlarıyla ilgilenir.

Epistemolojinin bütün sorunlarının ayrıntılı olarak bir dergi hacmi içinde tartışılması tabii ki mümkün değildir. Esasında, bu sayıyı planlarken öyle bir düşünce ile de hareket edilmemiştir. Amacımız felsefe alanındaki araştırmacılarla, din bilimleri alanındaki araştırmacıların benzer sorunlar hakkındaki değerlendirmelerini buluşturmak olmuştur. Çeşitli nedenlerle arzulanan düzeyde bu buluşma gerçekleştirilemedi ise de, bunun bir başlangıç noktası oluşturabilecek düzeyde bir buluşma olduğu söylenebilir. Bu vesileyle biz, katkıda bulunma çağrımıza olumlu cevap veren ve katkı sağlayan ilim adamlarımıza teşekkür ediyoruz.

Bu sayıda bilgi kuramının ne olduğunu tasvir eden bir iki yazı ve rasyonellik eleştirisine dair bir yazıdan sonra, İslam felsefecilerinden İbn Sina'nın ve Ebu Hayyan Tevhidi'nin bilgi teorilerine ilişkin birer yazı bulunmaktadır. Son derece ufuk açıcı mahiyetteki bilim epistemolojisi konusundaki yazının da bilim adamının bir dünya görüşü çerçevesinde bilgi üreteceğine dair önemli tespitinin yankı uyandıracığını söyleyebilirim.

İslam bilimleri alanında özellikle kelam, fıkıh ve tefsir disiplinlerinde ne tür bir bilgiye dayanmak gerektiği ve bu alanlarda üretilen bilginin değerine ilişkin birer yazıyı bu sayımızda bulabileceksiniz. "Dinsel bilgi" deyiminin doğru olup olmadığı, dinsel bilgi denilen şeyin mahiyetine ilişkin bir değerlendirme ve din alanında bilimsel bilginin imkanı konusu ise bu sayıda maalesef tartışılamamıştır. "Bilimsel İnanç Dinsel İnanç" başlıklı çeviri, kısmen bu eksikliği giderse de bu konuların gelecek sayılarda daha derinlikli olarak tartışılacağını umuyorum. Epistemoloji dosyamızın sonuna konuya ilgi duyan okuyucularımıza rehberlik edeceği düşüncesiyle Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca literatür ve kitap tanıtımları ekledik. Araştırmacıların bu dosyada eksik bıraktığımız konulardaki yapacakları çalışmalara da ileri-ki sayılarımızda yer ver verme isteğimizi bu arada belirtmek isterim.

Bu sayımızın hemen arkasından karma içerikli üçüncü sayımız çıkacaktır. 2003'ün son sayısını *ekol/gelenek* konusuna tahsis edeceğimizi ilan etmiş olmamıza rağmen mevcut sürenin konunun önemine layık bir şekilde ele alınmasına kifayet etmeyeceği gerekçesiyle bu konuyu 2004 yılının son sayısına ertelemeyi uygun bulduk. 2004'ün ilk sayısı karma içerikli olacak, ikinci sayısı eğer yeterli yazı bulunabilirse *sünnî paradigma* ağırlıklı olacaktır.

Gelecek sayılarda buluşmak dileğiyle...

Prof. Dr. Ali TOKSARI